KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.5.2020 r.
COM(2020) 519/2

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Niderlandów na 2020 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Niderlandy programu stabilności na 2020 r.

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Niderlandów na 2020 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Niderlandy programu stabilności na 2020 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych[1], w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania[2], w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W dniu 17 grudnia 2019 r. Komisja przyjęła roczną strategię zrównoważonego wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2020 r. Uwzględniła ona w należytym stopniu Europejski filar praw socjalnych proklamowany przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w dniu 17 listopada 2017 r. W dniu 17 grudnia 2019 r. na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 Komisja przyjęła również sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania, w którym wskazała Niderlandy jako jedno z państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji. W tym samym dniu Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro.

(2) Sprawozdanie krajowe na 2020 r. dotyczące Niderlandów[3] zostało opublikowane w dniu 26 lutego 2020 r. Zawiera ono ocenę postępów Niderlandów w realizacji

[1] Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.
[2] Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.
[3] SWD(2020) 518 final.

zaleceń dla tego kraju, przyjętych przez Radę w dniu 9 lipca 2019 r.[4], działań następczych podjętych w związku z zaleceniami z poprzednich lat, a także postępów Niderlandów w realizacji ich krajowych celów w ramach strategii „Europa 2020". Sprawozdanie to objęło również szczegółową ocenę sytuacji przeprowadzoną na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, której wyniki opublikowano w dniu 26 lutego 2020 r. W wyniku analizy Komisja doszła do wniosku, że w Niderlandach występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej. Źródłami zakłóceń równowagi, które są istotne w wymiarze transgranicznym, są w szczególności wysoki poziom zadłużenia sektora prywatnego i duża nadwyżka na rachunku obrotów bieżących.

(3) W dniu 11 marca 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia oficjalnie uznała epidemię COVID-19 za globalną pandemię. Pandemia stanowi poważne zagrożenie w zakresie zdrowia publicznego dla obywateli, społeczeństw i gospodarek. Znacznie obciąża krajowe systemy ochrony zdrowia i wywołuje zakłócenia w globalnych łańcuchach dostaw, wahania na rynkach finansowych, wstrząsy popytu konsumpcyjnego oraz negatywne efekty w różnych sektorach. Stwarza zagrożenie dla zatrudnienia, dochodów obywateli oraz działalności przedsiębiorstw. Doprowadziła do silnego wstrząsu gospodarczego, który już teraz ma poważne konsekwencje dla Unii Europejskiej. W dniu 13 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat[5] wzywający do skoordynowanej reakcji gospodarczej na kryzys, obejmującej wszystkie istotne podmioty na poziomie krajowym i unijnym.

(4) Kilka państw członkowskich ogłosiło stan nadzwyczajny lub wprowadziło środki nadzwyczajne. Wszelkie tego typu środki powinny być wprowadzane pod warunkiem, że są ściśle proporcjonalne, konieczne, ograniczone w czasie i zgodne ze standardami europejskimi i międzynarodowymi. Powinny one podlegać nadzorowi demokratycznemu i niezależnej kontroli sądowej.

(5) W dniu 20 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie uruchomienia ogólnej klauzuli korekcyjnej w ramach paktu stabilności i wzrostu[6]. Klauzula, jak określono w art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 3, art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1466/97 oraz w art. 3 ust. 5 i art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1467/97, ułatwia koordynację polityk budżetowych w czasie poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej. W swoim komunikacie Komisja przedstawiła Radzie opinię, że biorąc pod uwagę przewidywane poważne pogorszenie koniunktury gospodarczej w wyniku pandemii COVID-19, obecna sytuacja pozwala na uruchomienie klauzuli. W dniu 23 marca 2020 r. ministrowie finansów państw członkowskich zgodzili się z oceną Komisji. Uruchomienie ogólnej klauzuli korekcyjnej pozwala na czasowe odstępstwo od ścieżki dostosowania prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego, pod warunkiem, że nie zagraża to stabilności finansów publicznych w średnim okresie. W przypadku części naprawczej Rada może również zdecydować, na podstawie zalecenia Komisji, o przyjęciu zmienionego kursu polityki budżetowej. Ogólna klauzula korekcyjna nie zawiesza procedur paktu stabilności i wzrostu. Pozwala ona państwom członkowskim na odstąpienie od wymogów budżetowych, które miałyby zastosowanie w normalnych warunkach, a jednocześnie umożliwia Komisji i Radzie wprowadzenie niezbędnych środków koordynacji polityki w ramach paktu.

---

4 Dz.U. C 301 z 5.9.2019, s. 117.
5 COM(2020) 112 final.
6 COM(2020) 123 final.

(6) Potrzebne są stałe działania, aby ograniczać i kontrolować rozprzestrzenianie się pandemii, wzmocnić odporność krajowych systemów ochrony zdrowia, złagodzić skutki społeczno-ekonomiczne za pomocą środków wspierających przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe oraz aby zapewnić odpowiednie warunki bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy w celu wznowienia aktywności gospodarczej. Unia powinna w pełni wykorzystywać dostępne jej narzędzia, aby wspierać wysiłki państw członkowskich w tym zakresie. Jednocześnie państwa członkowskie i Unia powinny wspólnie przygotowywać środki konieczne do przywrócenia normalnego funkcjonowania naszych społeczeństw i gospodarek oraz zrównoważonego wzrostu gospodarczego, uwzględniając między innymi transformację ekologiczną i cyfrową oraz wyciągając wnioski z kryzysu.

(7) Kryzys związany z COVID-19 unaocznił elastyczność, jaką zapewnia jednolity rynek, umożliwiając dostosowanie się do nadzwyczajnych sytuacji. Aby jednak zapewnić szybkie i sprawne przejście do etapu odbudowy gospodarki oraz przywrócenia swobodnego przepływu towarów, usług i pracowników, należy znieść nadzwyczajne środki utrudniające normalne funkcjonowanie jednolitego rynku, gdy tylko przestaną one być konieczne. Obecny kryzys pokazał, że sektor ochrony zdrowia musi dysponować planami gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej, które powinny w szczególności obejmować ulepszone strategie zakupów, zdywersyfikowane łańcuchy dostaw oraz rezerwy strategiczne podstawowych produktów i materiałów. Są to kluczowe elementy konieczne do opracowania szerzej zakrojonych planów gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej.

(8) Prawodawca Unii już znowelizował odpowiednie ramy legislacyjne[7], aby umożliwić państwom członkowskim uruchomienie wszystkich niewykorzystanych zasobów z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w celu przeciwdziałania nadzwyczajnym skutkom pandemii COVID-19. Zmiany te zapewnią dodatkową elastyczność oraz uproszczą i usprawnią procedury. Aby zmniejszyć presję na przepływy środków pieniężnych, państwom członkowskim umożliwiono również skorzystanie w roku obrachunkowym 2020–2021 ze stopy dofinansowania z budżetu Unii w wysokości 100 %. Zachęca się Niderlandy do pełnego wykorzystania tych możliwości, aby wesprzeć osoby i sektory, które są najbardziej narażone na trudności.

(9) W dniu 28 kwietnia 2020 r. Niderlandy przedłożyły swój krajowy program reform na 2020 r., a w dniu 29 kwietnia 2020 r. – swój program stabilności na 2020 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie.

(10) Niderlandy są obecnie objęte funkcją zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu oraz podlegają ustaleniom w zakresie reguły dotyczącej zadłużenia.

(11) W programie stabilności na 2020 r. rząd planuje pogorszenie salda nominalnego z nadwyżki na poziomie 1,7 % PKB w 2019 r. do nadwyżki na poziomie 0,1 % PKB

---

[7] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/460 z dnia 30 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do szczególnych środków w celu uruchomienia inwestycji w systemach ochrony zdrowia państw członkowskich oraz w innych sektorach ich gospodarek w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa) (Dz.U. L 99 z 31.3.2020, s. 5) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/558 z dnia 23 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 i (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do szczególnych środków zapewniających wyjątkową elastyczność na potrzeby wykorzystania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Dz.U. L 130 z 24.4.2020, s. 1).

w 2020 r. Prognozuje się, że nadwyżka spadnie do 0,0 % PKB w 2023 r. Według tego programu relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, po spadku w 2019 r. do 48,6 % PKB, ponownie spadnie w 2020 r. do 46,3 % PKB. Scenariusz makroekonomiczny stanowiący podstawę tych prognoz budżetowych nie wydaje się już jednak realistyczny, a w programie nie uwzględniono znacznej liczby środków ogłoszonych przez Niderlandy w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Wiosenne memorandum[8] budżetowe zawiera aktualizację prognoz budżetowych. W memorandum planuje się pogorszenie salda nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych, tak że będzie ono wykazywało deficyt w wysokości 11,8 % PKB w 2020 r., oraz wzrost relacji długu instytucji rządowych i samorządowych do PKB do poziomu 65,2 % PKB w 2020 r. Na perspektywy makroekonomiczne i budżetowe wpływa duża niepewność spowodowana pandemią COVID-19.

(12) W odpowiedzi na pandemię COVID-19 oraz w ramach skoordynowanego unijnego podejścia Niderlandy wprowadziły środki budżetowe mające na celu zwiększenie możliwości swojego systemu ochrony zdrowia, powstrzymanie pandemii oraz pomoc tym osobom i sektorom, które zostały szczególnie dotknięte jej skutkami. Zgodnie z programem stabilności i wiosennym memorandum budżetowym na 2020 r. łączna wartość środków budżetowych wynosi 2,7 % PKB. Środki te obejmują wzmocnienie usług opieki zdrowotnej, pomoc doraźną dla sektorów znajdujących się w trudnościach, wsparcie dochodowe dla osób samozatrudnionych i osób zatrudnionych za wynagrodzeniem. Ponadto Niderlandy zapowiedziały środki, które wprawdzie nie mają bezpośredniego wpływu na budżet, ale przyczynią się do wsparcia płynności przedsiębiorstw. Środki te obejmują odroczenie płatności podatku dochodowego od osób prawnych (od 4,6 % do 5,9 % PKB) i gwarancje kredytowe (1,8 % PKB). Ogólnie rzecz biorąc, działania podjęte przez Niderlandy są zgodne z wytycznymi określonymi w komunikacie Komisji w sprawie skoordynowanej reakcji gospodarczej na epidemię COVID-19. Pełne wdrożenie tych środków, a następnie zmiana kierunku polityki budżetowej w sposób, który umożliwi osiągnięcie rozważnej średniookresowej sytuacji budżetowej, kiedy pozwolą na to warunki ekonomiczne, przyczyni się do zachowania stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej.

(13) Według prognozy Komisji z wiosny 2020 r., przy założeniu niezmiennego kursu polityki, saldo budżetowe sektora instytucji rządowych i samorządowych Niderlandów w 2020 r. wyniesie -6,3 % PKB, a w 2021 r. osiągnie -3,5 % PKB. Różnica 5,5 punktów między prognozą w wiosennym memorandum budżetowym a prognozą Komisji wynika z odmiennego sposobu księgowania odroczenia płatności podatkowych (4,6 % do 5,9 % PKB), które w prognozie Komisji nie są ujmowane jako elementy obniżające dochody w 2020 r. Prognozuje się, że dług sektora instytucji rządowych i samorządowych osiągnie poziom 62,1 % PKB w 2020 i 57,6 % w 2021 r.

(14) W dniu 20 maja 2020 r. Komisja opublikowała sprawozdanie sporządzone zgodnie z art. 126 ust. 3 Traktatu w związku z prognozowanym przekroczeniem przez Niderlandy w 2020 r. progu deficytu wynoszącego 3 % PKB. Ogólnie rzecz biorąc, analiza wskazuje, że kryterium deficytu określone w Traktacie i rozporządzeniu (WE) nr 1467/1997 nie jest spełnione.

[8] Memorandum budżetowe na 2020 r. (Voorjaarsnota 2020), przekazane do oceny drugiej izbie parlamentu przez W. Hoekstrę, Ministra Finansów, w dniu 25 kwietnia 2020 r.

(15) Po solidnym wzroście gospodarczym w ostatnich latach pandemia COVID-19 gwałtownie zakończyła sześcioletni okres ekspansji gospodarczej w Niderlandach. Przewiduje się, że w tym roku Niderlandy doświadczą najgłębszej recesji w powojennej historii tego państwa. Prognozuje się, że wszystkie składniki popytu, z wyjątkiem spożycia publicznego, gwałtownie spadną w tym roku, a w drugim kwartale nastąpi zmniejszenie poziomu działalności gospodarczej. W 2021 r. prawdopodobnie nastąpi ożywienie gospodarcze w tempie znacznie szybszym niż to, jakie założono w trendzie wzrostu, co będzie stanowiło odzwierciedlenie stopniowej normalizacji aktywności gospodarczej i ożywienia popytu krajowego i handlu światowego, które obecnie znajdują się na niskim poziomie. Przewiduje się jednak, że poziom aktywności pozostanie poniżej wartości z 2019 r. Według prognozy Komisji bezrobocie ma wzrosnąć do 5,9 % w 2020 r., głównie ze względu na zarządzenie zamknięcia przedsiębiorstw i nagły ogólny spadek aktywności gospodarczej, lecz następnie zmniejszy się do 5,3 % w 2021 r. Utratę miejsc pracy powinny nieco ograniczyć środki ochrony zatrudnienia, w szczególności tymczasowy nadzwyczajny środek pomostowy na rzecz trwałego zatrudnienia oraz dodatkowe wsparcie dochodowe dla osób samozatrudnionych. Niemniej jednak przewiduje się, że w nadchodzących miesiącach pogorszenie sytuacji na rynku pracy będzie następowało w szybszym tempie, gdyż przedsiębiorstwa w sektorach, które najbardziej odczuły skutki kryzysu, będą nieuchronnie pozbywały się siły roboczej, w szczególności pracowników zatrudnionych na czas określony lub na podstawie elastycznych umów o pracę.

(16) . W odpowiedzi na nagłe skutki gospodarcze i zaniknięcie popytu w poszczególnych sektorach rząd niderlandzki przyjął kompleksowy pakiet środków nadzwyczajnych, aby uniknąć szkód strukturalnych w gospodarce. Ta stanowcza reakcja polityczna jest ukierunkowana na obszary, które najbardziej odczuwają skutki kryzysu, i koncentruje się na ochronie zatrudnienia i siły nabywczej gospodarstw domowych, bezpośredniej rekompensacie finansowej dla sektorów, które poważnie ucierpiały na skutek kryzysu, jak również na odroczeniu płatności podatków i gwarancjach kredytowych mających na celu wspieranie udostępniania kredytów na rzecz sektora prywatnego. Dzięki temu przejściowe problemy z płynnością nie będą przekształcały się w ryzyko upadłości. Ponadto automatyczne stabilizatory powinny przyczynić się do zmniejszenia skali pogorszenia koniunktury. Niderlandzki bank centralny zmniejszył również systemowe bufory kapitałowe dla największych banków i odroczył wprowadzenie środka przewidującego dolny limit wagi ryzyka dla kredytów hipotecznych, dzięki czemu uwolnił kapitał banków i umożliwił im znaczne rozszerzenie akcji kredytowej na rzecz gospodarstw domowych i przedsiębiorstw.

(17) Niderlandzki system ochrony zdrowia działa stosunkowo dobrze pod względem ochrony ogólnego stanu zdrowia ludności i dostępu do świadczeń zdrowotnych. W ramach natychmiastowych działań w odpowiedzi na kryzys Niderlandy wdrożyły strategię kontrolną obejmującą ogólne środki ochrony zdrowia publicznego i przyjęły ukierunkowane środki finansowania ochrony zdrowia. Niemniej jednak pojawienie się COVID-19 wystawiło na próbę odporność systemu ochrony zdrowia. Przy tej okazji uwidoczniły się już wcześniej istniejące problemy. Możliwości siły roboczej zwiększyłyby się, gdyby zlikwidowano istniejące niedobory, w szczególności niedobór pielęgniarek oraz braki personelu w podstawowej opiece zdrowotnej. Dalsze wzmocnienie zarządzania danymi oraz bardziej intensywne wprowadzanie narzędzi e-zdrowia mogłyby usprawnić ogólne zarządzanie systemem ochrony zdrowia oraz zwiększyć jego możliwości, jeżeli chodzi o zapewnienie zintegrowanego świadczenia usług w sektorze opieki. Pandemia COVID-19 uwidoczniła zatem konieczność dalszej

poprawy odporności systemu ochrony zdrowia i jego gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej przez zlikwidowanie tych trudności strukturalnych.

(18) W 2019 r. i na początku 2020 r. rynek pracy wprawdzie nadal wykazywał poprawę i ogólnie osiągał dobre wyniki, kryzys związany z COVID-19 stłumił jednak wzrost gospodarczy i przewiduje się, że spowoduje znaczny wzrost bezrobocia. Wprowadzono szereg bezprecedensowych środków gospodarczych, aby chronić miejsca pracy i środki utrzymania obywateli oraz aby zminimalizować skutki kryzysu dla osób samozatrudnionych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz dużych spółek. W celu utrzymania poziomu zatrudnienia pracodawcy spodziewający się utraty co najmniej 20 proc. dochodów wskutek kryzysu mogą złożyć wniosek o dofinansowanie (do 90 proc. kosztów wynagrodzeń przedsiębiorstwa, w zależności od utraty obrotów), które umożliwi im wypłatę pracownikom wynagrodzeń przez okres trzech miesięcy. Osoby samozatrudnione będą mogły skorzystać z przyspieszonej procedury umożliwiającej im złożenie wniosku o dodatkowe wsparcie dochodowe do kwoty odpowiadającej socjalnemu minimalnemu wynagrodzeniu, które pomoże im pokryć koszty utrzymania przez okres trzech miesięcy.

(19) Częścią strategii odbudowy gospodarki powinno być złagodzenie skutków w zakresie zatrudnienia i skutków społecznych kryzysu dla osób, które najdotkliwiej je odczuwają. Mimo przyjęcia pakietu środków w celu utrzymania zatrudnienia, osoby znajdujące się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy lub trudnej sytuacji społecznej bardziej ucierpiały na kryzysie. Zwiększyło się bezrobocie, w szczególności wśród osób zatrudnionych na podstawie elastycznych umów o pracę, np. osób młodych, pracowników tymczasowych oraz osób ze środowisk migracyjnych. Kryzys związany z COVID-19 unaocznił również znaczne wyzwania pod względem dostępu do odpowiedniej ochrony socjalnej dla osób samozatrudnionych, które są często niewystarczająco ubezpieczone (lub nie są w ogóle ubezpieczone) na wypadek choroby, niepełnosprawności, bezrobocia i starości.

(20) Niezwykle ważne jest wsparcie przedsiębiorstw za pomocą kredytów i gwarancji, ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw. Podmioty pośredniczące powinny szybko i skutecznie rozdzielić przedsiębiorstwom pomoc na utrzymanie płynności finansowej, wspierając ich odporność. Do poprawy przepływów środków pieniężnych małych i średnich przedsiębiorstw może również przyczynić się umożliwienie odroczenia płatności podatków i składek na ubezpieczenia społeczne oraz przyspieszenie płatności umownych przez organy publiczne. Nowo utworzone przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up mogą wymagać szczególnego wsparcia, np. w postaci udziałów kapitałowych wnoszonych przez instytucje publiczne oraz zachęt dla funduszy *venture capital*, aby zwiększyły one inwestycje w tego typu przedsiębiorstwa. Może to pomóc uniknąć gwałtownej wyprzedaży przedsiębiorstw europejskich o strategicznym znaczeniu. W ramach możliwości, jakie oferują tymczasowe ramy pomocy państwa[9], i zgodnie z określonymi w nich warunkami wsparcie kapitałowe lub wsparcie quasi-kapitałowe należy zapewnić wszystkim przedsiębiorstwom[10], a nie tylko tym, które spełniają stosowaną przez Komisję definicję[11] małych i średnich przedsiębiorstw. Należy również kontynuować wysiłki, aby zapewnić osobom fizycznym i przedsiębiorstwom dostęp do wydajnych cyfrowych usług publicznych.

---

9 Dz.U. C 91I z 20.3.2020, s. 1.

10 W tym przedsiębiorstwom typu start-up i scale-up o konkurencyjnych modelach biznesu, w przypadku których kryzys związany z COVID-19 negatywnie wpłynął na przepływy środków pieniężnych.

11 COM(2020) 150 final.

(21) W celu sprzyjania odbudowie gospodarki ważne będzie przyspieszenie realizacji gotowych projektów w zakresie inwestycji publicznych i promowanie inwestycji prywatnych, m.in. w drodze odpowiednich reform. Aby sprostać wyzwaniom, które nasiliły się podczas obecnego kryzysu, pomocne będzie ukierunkowane działanie w ramach polityki, w tym inwestycje w sektory o najbardziej obiecujących perspektywach pobudzenia potencjalnego wzrostu dla gospodarki w szerszym ujęciu. W osiągnięciu długoterminowego wzrostu wydajności i utrzymaniu silnych zdolności innowacyjnych mogą pomóc w szczególności inwestycje w badania naukowe i rozwój wpisane w politykę realizującą konkretne zadania dotyczące najważniejszych sektorów i innowacyjności[12], jak również kapitał ludzki. Dotyczy to zwłaszcza przedsiębiorstw typu start-up, scale-up i innowacyjnych MŚP, które mają zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia konkurencyjności i tworzenia miejsc pracy. Znaczny wkład w realizację szerszych celów społecznych – w tym konieczności zapewnienia zrównoważonego i zasobooszczędnego wzrostu gospodarczego – mogą mieć inwestycje w inicjatywy objęte porozumieniem klimatycznym Niderlandów i krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu w celu przeciwdziałania zmianie klimatu i propagowania transformacji energetycznej. Ponadto, mimo iż Niderlandy zajmują wiodącą pozycję, jeżeli chodzi o dekarbonizację sektora transportowego, wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w transporcie znajduje się w tym kraju na poziomie poniżej średniej unijnej. Wreszcie konieczne są inwestycje w nowe budynki mieszkalne, aby zmniejszyć obecny niedobór nieruchomości mieszkalnych. Programowanie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji na lata 2021–2027 mogłoby pomóc Niderlandom sprostać niektórym wyzwaniom związanym z przejściem na gospodarkę neutralną dla klimatu, w szczególności na terytoriach objętych załącznikiem D do sprawozdania krajowego. Pozwoliłoby to Niderlandom optymalnie wykorzystać ten fundusz.

(22) Umiejętności techniczne i cyfrowe oraz wykwalifikowany personel mają zasadnicze znaczenie dla zdolności niderlandzkiej gospodarki do innowacji oraz dla zrównoważonego wzrostu wydajności sprzyjającego włączeniu społecznemu. Inwestycje w umiejętności podstawowe i umiejętności cyfrowe, kształcenie i szkolenie, w tym możliwości doskonalenia zawodowego i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, są również istotne dla poprawy dostępu do zatrudnienia, w szczególności aby zwiększyć szanse zatrudnienia dla osób pozostających na marginesie rynku pracy (w tym osób ze środowisk migracyjnych i osób z niepełnosprawnościami), przy jednoczesnym wspieraniu równości szans i aktywnego włączenia.

(23) Niderlandy podjęły wprawdzie działania w celu ograniczenia agresywnego planowania podatkowego poprzez wdrożenie uzgodnionych wcześniej inicjatyw na szczeblu międzynarodowym i europejskim, ale wysoki poziom płatności dywidend, opłat licencyjnych i odsetek dokonywanych za pośrednictwem Niderlandów wskazuje, że z niderlandzkich przepisów podatkowych korzystają przedsiębiorstwa stosujące agresywne planowanie podatkowe. Znaczny udział bezpośrednich inwestycji zagranicznych posiadają „jednostki specjalnego przeznaczenia”. Brak podatków u źródła od opłat licencyjnych i odsetek wypłacanych poza UE (tzn. przez rezydentów

[12] To nowe podejście w polityce ma na celu dalsze zwiększenie inwestycji w badania naukowe i rozwój, aby osiągnąć cele długoterminowe dotyczące kluczowych wyzwań społecznych podzielonych na cztery następujące grupy zadań: (i) transformacja energetyczna i zrównoważony rozwój; (ii) rolnictwo, zasoby wody i żywność; (iii) zdrowie i opieka oraz (iv) bezpieczeństwo. Politykę tę uznaje się za kwestię priorytetową dla wzmocnienia konkurencyjności i sprostania wyzwaniom społecznym (Ministerstwo Spraw Gospodarczych i Klimatu (EZK) (2018), *Kamerbrief: Naar Missiegedreven Innovatiebeleid met Impact*, Rijksoverheid, Haga.)

unijnych na rzecz rezydentów państw trzecich) może prowadzić do zupełnego nieopodatkowania takich płatności w przypadku, gdy nie podlegają one podatkowi również w kraju odbiorcy. Pozytywnym krokiem służącym zmniejszeniu agresywnego planowania podatkowego jest niedawno przyjęta reforma w zakresie warunkowych podatków u źródła z tytułu opłat licencyjnych oraz w zakresie płatności odsetek w przypadku nadużyć lub płatności do jurysdykcji o niskich stawkach podatkowych, która będzie wdrażana od dnia 1 stycznia 2021 r. Należy ściśle monitorować skuteczność tej reformy.

(24) Kilka niderlandzkich instytucji finansowych było niedawno zaangażowanych w sprawy dotyczące procederu prania pieniędzy. Przypadki te wskazują na konieczność – mimo niedawnych wysiłków w tym zakresie – dalszego wzmocnienia nadzoru nad instytucjami finansowymi oraz prowadzenia dochodzeń i ścigania w sprawach związanych z praniem pieniędzy. Poza sektorem finansowym, otwartość gospodarki niderlandzkiej na bezpośrednie inwestycje zagraniczne oraz złożone struktury prawne w tym kraju również stwarzają znaczące ryzyko prania pieniędzy. Odpowiedniego nadzoru wymaga rozbieżność między niskim poziomem zgłaszania transakcji nietypowych przez podmioty świadczące usługi na rzecz trustów lub spółek i doradców podatkowych a ich wysoką ekspozycją na ryzyko. Ze względu na szeroką obecność złożonych struktur prawnych zasadnicze znaczenie dla zapobiegania niewłaściwemu korzystaniu z tych podmiotów ma sprawne funkcjonowanie rejestru beneficjentów rzeczywistych, lecz takiego rejestru jeszcze nie utworzono.

(25) Jakkolwiek obecne zalecenia koncentrują się na łagodzeniu społeczno-gospodarczych skutków pandemii i na sprzyjaniu ożywieniu gospodarczemu, to wydane w 2019 r. zalecenia dla tego kraju, przyjęte przez Radę w dniu 9 lipca 2019 r., obejmowały również reformy, które są niezbędne do sprostania średnio- i długoterminowym wyzwaniom strukturalnym. Zalecenia te pozostają aktualne i będą nadal monitorowane w ramach kolejnego rocznego cyklu europejskiego semestru. Podobnie jest w przypadku zaleceń dotyczących polityk gospodarczych związanych z inwestycjami. Te zalecenia należy uwzględniać do celów strategicznego programowania finansowania w ramach polityki spójności w okresie po 2020 r., w tym do celów środków ograniczających i strategii wyjścia wdrażanych w odpowiedzi na obecny kryzys.

(26) Europejski semestr zapewnia ramy stałej koordynacji polityki gospodarczej i zatrudnienia w Unii, która może przyczynić się do osiągnięcia gospodarki zrównoważonej. W swoich krajowych programach reform na 2020 r. państwa członkowskie podsumowały postępy w realizacji określonych przez Organizację Narodów Zjednoczonych celów zrównoważonego rozwoju. Poprzez pełną realizację poniższych zaleceń Niderlandy przyczynią się do postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz do wspólnych wysiłków na rzecz zapewnienia konkurencyjnej zrównoważoności w Unii.

(27) Zasadnicze znaczenie dla szybkiego zniwelowania skutków gospodarczych pandemii COVID-19 ma ścisła koordynacja między gospodarkami w unii gospodarczej i walutowej. Jako państwo, którego walutą jest euro, Niderlandy powinny – uwzględniając wskazówki polityczne Eurogrupy – zapewnić, aby ich polityka była spójna z zaleceniami dla strefy euro i skoordynowana z polityką innych państw członkowskich strefy euro.

(28) W ramach europejskiego semestru w 2020 r. Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polityki gospodarczej Niderlandów, a następnie opublikowała ją

w sprawozdaniu krajowym na 2020 r. Komisja oceniła również program stabilności na 2020 r. i krajowy program reform na 2020 r., a także działania następcze podjęte w odpowiedzi na zalecenia skierowane do Niderlandów w poprzednich latach. Wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki budżetowej i społeczno-gospodarczej w Niderlandach, ale także ich zgodność z unijnymi przepisami i wytycznymi, ze względu na konieczność wzmocnienia ogólnego zarządzania gospodarczego w Unii przez wnoszenie na szczeblu unijnym wkładu w przyszłe decyzje krajowe.

(29) W świetle powyższej oceny Rada przeanalizowała program stabilności na 2020 r., a jej opinia[13] znajduje odzwierciedlenie w szczególności w zaleceniu 1 poniżej.

(30) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i powyższej oceny Rada przeanalizowała krajowy program reform na 2020 r. i program stabilności na 2020 r. W niniejszych zaleceniach uwzględniono fakt, że w ramach dążenia do korekty zakłóceń równowagi należy w pierwszej kolejności stawić czoła pandemii i sprzyjać ożywieniu gospodarczemu. Zalecenia odnoszące się bezpośrednio do zakłóceń równowagi makroekonomicznej stwierdzonych przez Komisję na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie w zaleceniu 3,

NINIEJSZYM ZALECA Niderlandom podjęcie w latach 2020 i 2021 działań mających na celu:

1. Zgodnie z ogólną klauzulą korekcyjną podjęcie wszelkich działań niezbędnych do skutecznego zwalczania pandemii, utrzymania gospodarki i w dalszej kolejności wsparcia ożywienia gospodarczego. W przypadku gdy warunki ekonomiczne na to pozwalają, prowadzenie polityki budżetowej mającej na celu osiągnięcie rozważnej średniookresowej sytuacji budżetowej i zapewnienie zdolności obsługi zadłużenia, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Wzmocnienie odporności systemu ochrony zdrowia, w tym przez zlikwidowanie niedoborów personelu medycznego oraz przyspieszenie wprowadzania istotnych narzędzi e-zdrowia.

2. Łagodzenie skutków dla zatrudnienia i skutków socjalnych kryzysu oraz upowszechnianie odpowiedniej ochrony socjalnej dla samozatrudnionych.

3. Przyspieszenie realizacji gotowych projektów w zakresie inwestycji publicznych i promowanie inwestycji prywatnych, aby wspierać odbudowę gospodarki. Ukierunkowanie inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, w szczególności na rozwój umiejętności cyfrowych, zrównoważoną infrastrukturę oraz czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii elektrycznej, jak również badania naukowe i innowacje zorientowane na konkretne zadania.

[13] Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.

4. Podjęcie działań w celu całkowitego wyeliminowania cech systemu podatkowego, które ułatwiają agresywne planowanie podatkowe zwłaszcza w przypadku płatności poza UE, w szczególności przez wdrożenie przyjętych środków i zapewnienie ich skuteczności. Zapewnienie skutecznego nadzoru i egzekwowania ram przeciwdziałania praniu pieniędzy.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Rady
Przewodniczący